

13 marts 2004
freden 2004

Ligsyn ved selvsyn

Europas mest decentraliserede land er samtidig det land, der er mest truet af nationalistisk opløsning. Nationalisme regnes mange andre steder for en reaktionær vederstyggelighed, men i Spanien hører den til på venstrefløjen og regnes for et progressivt alternativ.

NATIONALISMENS GRIMME ANSIGT. Det er ikke tilfældigt, at det lige præcis er i Spanien, hvor nationalismen har så høj en status, at den blodige terrorisme blomstrer, skriver Fernando Savater. På billedet ses nødhjælpsarbejdere, der samler torsdagens døds ofre sammen på den spanske togstation Atocha. - Foto: AP/Peter Dejong.

Bomben i Madrid

Af Fernando Savater, forfatter og filosof

Jeg er ked af det, men jeg føler mig ikke længere i stand til at fremsætte teorier, udtænke flere forklaringer eller drage nye logiske konklusioner. Jeg vil ikke, jeg orker ikke, der er ikke længere tid til den slags.

Det er tid til at foretage ligsynet og bidrage med det, vi har set ved selvsyn. Dette er mit vidneudsagn; dette er, hvad jeg ser, og hvad jeg hører.

Jeg ser, at massakren nu er gennemført - den massakre, som har været på vej siden jul. Denne gang blev sprængstofferne ikke opdaget undervejs, og nu hersker der ikke længere nogen tvivl. Men der

var stadig tvivl ved det forhindrede attentat mod togstationen Chamartín 24. december.

Ved den lejlighed var der sågar folk, der sagde til mig, at det sikkert var politiet selv, som havde placeret den morderiske kuffert i toget for bag efter at fjerne den under stor mediebevågenhed. Og der var tvivl, da man fra politiets side i begyndelsen af februar i år opsnappede en varevogn med 500 kilo dynamit.

Men nu er der ikke længere nogen tvivl; den er forsvundet i slipstrømmen fra hundreder af menneskeliv. Nu er der ingen vej uden om at acceptere ETA's krigerske deltagelse i valgkampen. Og var ETA egentlig ikke allerede en del af valgkampen i form af døds-trusler mod kandidater og stemmeberettigede?

Det skulle vi egentlig helst

ikke tale om. Under en valgkamp er det bedst ikke at tale om terrorisme, selv om valgkampen er betinget af terrorismen for dem, som ikke kan bevæge sig frit omkring, ligesom den er det for dem, der har denne frihed, og som bliver hørt, netop fordi ETA eksisterer.

Men det skulle vi ikke tale om - ikke før nu, hvor der ikke er andet at tale om.

I dag hører jeg den samme opfordring, som bliver udfoldet og gentaget overalt i medierne: enhed. Nu hører jeg endelig, at demokraternes enhed hviler på et solidt fundament. Dagen før katastrofen talte man stadig om mangfoldighed og diversitet; om, at der ikke er tilstrækkelig forståelse for diversiteten, og om, at uden mangfoldighed intet liv og ingen frihed.

Fernando Savater

Den kendte filosof og forfatter Fernando Savater underviser i filosofi ved Complutense Universitet i Madrid. Flere af hans bøger er oversat til dansk, blandt andet 'Mod til at opdrage' (Forum, 1998).

Savater er født i Baskerlandet og er en af ETA's skarpeste kritikere. Han har måttet forlade Baskerlandet på grund af dødsrusler fra ETA.

Men nu afhænger både livet og friheden af enheden, som tilsyneladende ikke længere regnes for fascistisk og Francosindet, men er blevet et demokratisk feltråb.

Før var der ikke noget bedre end diversitet. For eksempel fremviser den mand mere

'diversitet', som har et træben, end han, der har to sunde ben at gå på. Man går bare ikke nær så godt, man halter og går den forkerte vej.

Det bliver vi klar over nu, hvor vi ikke længere har nogen ben, fordi de er blevet sprængt i luften af en bombe.

Det mangfoldige Spanien var det fine og er indtil nu blevet foretrukket frem for det samlede demokratiske Spanien, som er blevet regnet for højredrejet og utiltalende.

Men nu, hvor Spanien ikke kan gøre andet end at slæbe sig af sted; nu klager vi over den mistede enhed.

Jeg hører, at de, der har placeret bomberne, ikke er baskere - det siger de nationalistiske baskiske politikere. Det er ikke let at være basker: Hvis du ikke er nationalist, er du heller ikke basker. Men hvis du er for meget nationalist og begår masse mord, så holder du også op med at være det.

For en tid er du blot terrorist. Men indtil politiet anholder dig og sender dig i fængsel. Så bliver du basker

Fortættets på side 4

Ligsyn ...

Fortsat fra forsiden

igen, og de progressive bliver forargede over, at man sætter dig bag lås og slå langt fra din hjemegn, og den baskiske delstat betaler din familie udgifterne til rejsen for at besøge dig.

Jeg har hørt fremtrædende politikere sige, at ETA er -en uafhængighedsbevægelse, som griber til væbnet kamp-. Det er vel nok en brav kamp, som nu har opnået en overbevisende sejr mod almindelige folk på vej til arbejde om morgenen, som endnu ikke er helt vågne, og som netop har redt deres børns hår og sendt dem i skole med et kys på kinden.

Jeg har set og hørt landets store tænkere (og især talere). De har fortalt os igen og igen, at terrorvolden er noget frygteligt noget - men at regeringens terrorbekæmpelse heller ikke er alt for god. Den forstærker angiveligt anspændtheden og konfrontationen mellem de spanske regioner. Det, som fordømmes, er ikke de nationalistiske politikeres forsøg på at splitte landet med deres

»Det mangfoldige Spanien var det fine og er indtil nu blevet foretrukket frem for det samlede demokratiske Spanien, som er blevet regnet for højredrejet og utiltalende«

genskrivninger af historien i en spansk-fjendelig ånd, deres reduktion af forfatningen til en absurd fetich, og deres ringeagt for selvstyreløvene, som de vil opheve snarest muligt - blot for tre måneder senere at opheve også de nye selvstyreløve for at kræve mere, meget mere.

Det, som fordømmes, er ikke den lokalpatriotiske undervisning, som kun

interesserer sig for eget kirkesogn.

Det, som fordømmes, er ikke, at der nu igen begynder at være organiserede grupper af bøller på universiteterne, der med trusler om bank arrangerer boykot af dissidenter blandt underviserne (som de catalanske nationalistceller, jeg har været udsat for på Barcelona Universitet, og som jeg nægtede at udsætte mig selv for på Tarragona Universitet, til stor fortrydelse for den stedlige borgmester).

Nej, vi lytter til vores intellektuelle og kunstnere og hører, at det virkelig uacceptable er højreregeringens politik. Når blot man får gjort op med denne politik, vil harmonien herske.

Ytringsfriheden er alvorligt truet (siger de, der har tjent millioner på den). Ikke af morderne, som har boykottet de demokratiske valg i 25 år, og som slår journalister ihjel, der tillader sig at modsige dem, men af de offentlige mediers angivelige manipulationer.

Resultatet af mit ligsyn: Europas mest decentraliserede land er samtidig det land, der er mest truet af nationalistisk opløsning. Nationalisme regnes alle andre steder end her i Spanien for en reaktionær vederstyggelighed - men her hører den til på venstrefløjen og regnes for et progressivt alternativ.

Det er lige præcis i Spanien, hvor nationalismen har så høj en status og nyder godt af så megen anerkendelse, at den mest blodige terrorisme blomstrer. Og hvad enten landets andre nationalismer vil det eller ej, er det ETA, der giver dem den sociale betydning, som de aldrig ville have haft i kraft af deres idéer eller deres forslag.

Terrorismen er et projekt, hvor totalitære monstre sikrer sig lydlighed i et demokrati uden civilcourage. I Baskerlandet er de allerede kommet langt med dette projekt og i Catalonien er de godt på vej.

Resten vil ikke være stilhed, men flere løgne, en masse dialog og musikkorps, som spiller patriotiske sange.

debat@pol.dk

Oversættelse: Sara Høyrup
Copyright: El Pais

Fernando Savaters artikel tager afsæt i, at ETA står bag terroraktionen i torsdags. Det vides imidlertid ikke ved redaktionens slutning, om det er tilfældet. Red.